

275). De dijkverzwaring in 1978 betekende echter het onvermijdelijke einde. De familie kreeg weliswaar een vergoeding, maar die was veel te klein om elders een nieuwe werf te vestigen (p. 279).

Het boek beschrijft weliswaar de ontwikkeling van Zeeland-na-de-ramp, maar die ramp zelf is uiteraard nooit ver weg. Ook de verdere toekomst komt regelmatig aan de orde in de vorm van onder meer de technische levensduur van de Oosterscheldekering, klimaatverandering en grotere zeespiegelstijging, problemen met waterkwaliteit en dergelijke meer. Dat geldt evenzeer voor bekende thema's als de vraag of de ramp als een straf van God werd gezien ('Het geloof van mevrouw Okker', pp. 78-95) en het feit dat overlevenden van de ramp jarenlang zwegen over hun ervaringen (zie daarover ook Erik Driessen 'Tranen op het land. Zeeuwen en Brabanders in de Noordoostpolder na de Watersnoodramp', *TvWG* 22 (2013) 70-74). Zo vertelde mosselvisser Bart Schot, drieënzeventig jaar oud, daarover pas vijfenvijftig jaar later aan zijn zevenjarige kleindochter Ann Braber tijdens een door het Watersnoodmuseum in 2008 georganiseerde bijeenkomst van mensen die de ramp meemaakten en hun kleinkinderen. Dit project won dat jaar de landelijke prijs van de Week van de Geschiedenis. Ook enkele goed gekozen citaten van 'Dr. Cassandra' – Johan van Veen – komen langs (pp. 27 en 151). Het boek bevat ten slotte een groot aantal interessante en aardige wetenswaardigheden waarvan hier wordt volstaan met het verzoek van de pastoor aan de familie Verras om geen schepen te bouwen voor de protestanten (p. 262). Een verzoek dat de familie overigens straal negeerde.

Hoewel er al veel boeken over de ramp en haar gevolgen verschenen, heeft Nijenhuis daaraan een geslaagde en waardevolle uitgave weten toe te voegen. Zoals zij zelf aan het eind van de proloog schrijft: 'Want al is de Watersnoodramp inmiddels zeventig jaar geleden; de invloed ervan is onweerlegbaar, en de les ervan dienstig. Om vooruit te kunnen kijken moet men nu en dan omzien.' In haar slotwoord zegt zij dat er nog veel meer verhalen te vertellen zijn over hoe het Zeeland na de ramp verging en roept ze de lezer op die verhalen zélf te vinden. Niet alleen in Zeeland, maar ook in de rest van Nederland waar de waterwolf zijn sporen heeft achtergelaten en voortdurend nieuwe afdrucken plaatst. 'Ons land is van water, de geschiedenis ervan wordt nú gemaakt.' Een passende boodschap aan het eind van dit mooie boek, dat het verdient om in brede kring te worden gelezen.